VI. évfolyam. **34. szám.** Csütörtök, 1887. évi április 28-án.

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Néptanitóknak egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1.50. Egyes szám 10 kr.

Felelős szerkesztő:
Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.
Szerkesztőség: Csendes-utcza, TOTH-féle ház.
Kiadóhivatal: Csendes-utcza, OLAH-féle ház.

Gróf Apponyi Albert Zomborban.

Mint lapunk mult számában jeleztük, gróf Apponyi Albert f. hó 23-án a reggeli vonattal városunkba érkezett és innen Szemző Gyula ur az apatini kerület jelenlegi orsz. képviselője, Szemző István, Szakáll Adorján urak társaságában vasárnap, az az f. hó 24-én d. u. 2 órakor Apatinba, onnan ezen kerület többi községeibe utazott, beleszámítva a f. hó 25-iki napot is, ugyszólván az egész kerületet meglátogatta.

A mérsékelt ellenzék pártvezérének ezen körutját lapunk jövő számában méltatjuk, e helyt ama rendkivüli erkölcsi hatasról akarunk megemlékezni, melyet a gróf váratlan megjelenése a zombori ugynevezett kormánypárt soraiban előidézett.

A kormánypárt első legfontosabb kortese a főkapitányság legott rendőr-spiczliket küldött ki, hogy a gróf megérkezését szemmel tartsák, jól megfigyeljék kikkel érintkezik hová száll, kik fogják meglátogatni, egyszóval valóságos rendőri felügyelet alá helyezte.

Természetesen a kormánypárt ama rémületének tudható be ez az illoylais és hazafiatlan eljárás, mely a puszta hirre is eltöltötte a kétséges kebleket, és azt sejtette, hogy most egyszerre szappan-buborékként fog eloszlani az a jól szervezett és erősen fegyelmezett mameluk-párt, melynek „biztos“ győzelmét a pártlap tele torokkal harsogtatja.

Az első ijedelem lecsillapultával összebujtak a kormánypárti bölcs fejek és figyelő állást vettek föl. A hű spiczlik megtették kötelességüket, pontosan jelentést adva mindazokról, a kik a gróf látogatására siettek. Az eredmény nem volt képes csökkenteni a kormánypárt hidegelését, mert legnagyobb csodálkozására azt tapasztalta, hogy az ismert ellenzéki főembereken kivül még azok is meglátogatták, a kikről pedig az óriási falragaszok szemérmetlenül hirdették, hogy köpenyeget forgattak. De leginkább fájt a jeles pártnak az, hogy még szerb polgáraink is nyilt jeleit mutatták annak, hogy ma is, mint három év előtt az ellenzéki zászlót akarják kibontani.

Ez erkölcsi hatás sulya alatt a kormánypárti korifeusok is kezdtek hátrább állni az agarakkal és négy szemközt bevallották, hogy nem egészen ugy áll a dolog Zomborban, mint hinni szerették és hireszlették.

Ily körülmények között épen nem csodálkozunk a fölött, hogy a kormánypárt legszivesebben vette volna, ha Apponyi gróf egy ellenzéki nyilt konferencziában vett volna részt, mert tudva azt, hogy iparosaink nagy része vásáron van és a választó polgárság nagy zöme hevenyében össze nem toborozható, előkészületeket pedig az ellenzék az alább kifejtendett okokból nem tett, minélfogva külső siker dolgában egy ilyen konferenczia nem imponálhatott volna, s igy bő alkalma nyilik vala a kormánypárti tilinkónak csufolkodásait szélnek bocsájtani.

De ezen várakozasában az „erős“ párt legnagyobb fájdalmára, csalódott. Konferenczia hirdetve nem volt, nem is tartatott, még pedig nem azon okból, mint azt a kormánypárti szomoru flótás gunyosan hirdeti, mintha Apponyinak gégebaja lett volna, mely miatt a beszédtől tartózkodnia kellett, ámbár ez a baj tényleg fennforgott, hanem mivel az ellenzék, a mely szervezve van, nem tartja időszerűnek értekezletet tartani akkor, midőn szeretett országos képviselőnk Mártonfi Károly ur a fővárosban van, és határozottan tapintatlanságnak tartotta az ő távollétében, mielőtt alkalma nyilnék beszámolóját megtartani, nyilt értekezletet hivni egybe. A miről itt egyedül szó lehetett az az ellenzéki polgárság azon óhaja volt, hogy az ország legnagyobb hazafiát, az a kiváló államférfiut, fényes tehetségü szónokot s az országos ellenzéki párt vezérét bankettel tisztelje meg. Csupán erről volt és lehetett szó és ennek vetett gátat azt a sajnos körülmény, hogy gróf Apponyinak tényleg gége-hurutja volt, mely miatt a hol csak lehetett a beszédtől tartózkodnia kellett.

Egyébiránt ha igazán sajnálja a kormánypárt, hogy az ellenzék hadierejét egy konferenczia vagy bankett utján mutassa be, legyen egy kis türelemmel még.

Gróf Apponyi Albert ittléte megerősitette az ellenzék önérzetét s azt a hitet, hogy a kormánypárt minden erőlködése daczára is győznie kell a szeplőtlen hazafiságnak, a tiszta meggyőződésnek, a melynek hű tolmácsolója az ellenzék, melynek itthelyi szószólója Mártonfi Károly szeretve tiszteltelt országos képviselőnk.

Köszönjük gróf Apponyi Albertnek, hogy közénk jött, köszönjük, hogy megerősitette hitünket, vigye innen magával azt a tudatot, hogy itt rendületlen elvhű követői vannak, a kik fölveszik a keztyűt a mindent demorizáló s korrumpáló kormánypárttal, s meg fognak vele küzdelni körömszakadtáig.

Isten vele és isten hozza őt s szeretett országos képviselőnket is mielőbb vissza!

Bács-Bodrogh megye törvényhatóságának rendes évnegyedes közgyűlése.

(Kezdődött 1887-évi április 27-én.)

— ELSŐ NAP. —

Élénk lefolyásu közgyűlése volt Bács-Bodrogh megye törvényhatóságának e hó 27-én.

A megyei bizottsági tagok a szokottnál nagyobb számban jelentek meg, a mi nem is csodálható, mert ilyen kortes világban sokan jöttek hódolatukat kifejezni a főmuftinak, egy-egy jelölt eljönn korteskedni, bemutatja magát az egyes falusi jegyzőnek.

A közgyűlés fénypontja és legérdekesebb része volt Szabó László Zenta város orsz. képviseléjőnek beszéde, a ki az összes megye bizottsági tagok közül egyedül merészelt telszólalni az alispánnak a Zentán megtartott tisztujitás alkalmával elkövetett valóságos basáskodása ellen. A többi megyebizottsági tag, — állván azok a legnagyobb része falusi jegyzők, aljegyzők, birók -- továbbá főszolgabirák, szolgabirák, megyei hivatalnokok, sat., mameluk emberekből, — eljött hallgatni, azaz mindenre, a mit főispán vagy alispán jónak talál, beleegyezését nyilvánitani.

De térjünk a tárgyra.

Főispán szokott (?) pontosságával (?) 9 óra helyett a gyűlésterembe $^{3}/_{4}10$ órakor jött, örül azon, hogy a megyebizottsági tagok oly szép számban jelentek meg; a jegyzőkönyv vezetésével Karácson Gyula főjegyzőt, a szólásra jelentkezők feljegyzésével pedig Bertolinó Sándor első aljegyzőt bizván meg, az ülést megnyitottnak nyilvánitotta.

Következik a napirend.

Alispáni jelentés a megye közállapotairól. Alispán mindenekelőtt Szakácsy Ferencz volt megyei árvaszéki alpénztárnok elhunytáról emlékezik meg. A jelentés szerint alispán az árvaszéki pénztárt rendbe találta.

Az ujonczozás kielégitő volt, a megye 9 járásában IV korosztályt is behivtak, a melyek a titeli és zsablyai nem vétetnek igénybe. A közbiztonság kielégitő. Gyilkosság történt 5, kiderittetett 4, rablógyilkosság nem fordult elő, rablás előfordult 3, kiderittetett 2, betöréses lopás 35, kiderittetett 3, lopás 84,

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

ELTÖRT LANT.*)

Tündérvilágból földre hullott lantom,
Tépett hurodnak nincs többé dala?
— Hervadt virágnak összegázolt hanton,
Hulló harasztnak nincsen illata. —
Mint más sok emlék rég letünt időkből
Állsz porlepetten régi lom között —
Titokban nyögsz, ha siri csöndességben
Sugár elillan hurjaid fölött.

Nem reng a bánat és meddő öléből
Nem dal fakad, csak szakgatott sohaj,
Csak napsugárban ujjong a pacsirta,
Az éj ködében zsong halálmoraj,
S nem reng a sziv, ha éji zord tusában
Az égre néz, hol istene lakott,
S merengve élte álló csillagára,
Nem láthat mást, mint hulló csillagot.

Hová repültök? merre visz pályátok?
Oh merre fullad éjbe lángotok?
Az ingoványnak mételyes ködébe,
Hol mámoros kéj közt a bün zokog?
Ahol az álcza csillogó hüvelyben
Falánkan issza a fűillatot?
Bolygó lidérczek tétova sugárin
Ti lengedeztek — égi csillagok?

Oh láttam én még égi szárnyalásuk,
Hogy lángjok a vak éjt beragyogá —
Mint tündököltek szűzies sugárba,
Most pályaközben hullanak alá —
Le a mocsárba, önző érdekeknek
Hinártakarta szörnyei közé,
És csalfa fénnyel csillogó lidérczként
Lebegnek lejtve az örvény felé.

S kiket a nap szült s büszke vállaikra
Szűz hajnalának biborát adá,
Kik csillagokként jártak égi pályán,
Törött cserépként hullanak alá —
S kiket az éjnek bünös gondolatja
Szült és adott a kárhozatnak át —
Bőszült vadakként törnek odvaikból
Hörpölve a vér bódító szagát.

Mert nincs a tündér, a ki rózsaujjal
Egyengetné a rögös utakat —
S övezné lánggal a porló göröngyöt,
Az ember-eszmény! nélküled halad.
Vad gerjedelme rólad is lerántja
Szemérmed fátyolát és varázstövét —
Hogy szégyenkezve tünsz el a homályba,
Kerülve lelke durva ösztönét.

S én énekeljek a bukott erényről?
Mi ad a lantnak bűvölő varázst?
Tán a hivalgást kendőző szemérem?
A nyegleséget burkoló palást?
Alázatos gőg? kérkedő szerénység?
Oltár tüzénél vámoló kufár?
Hazug imádság? ámító szabadság?
Mocsár ködében lebbenő sugár?

Reinitz Márk.

*) Vettük Sz—i H—p f. hó 24-iki számából. Szerk.

LONKÁHOZ.

— Sonette. —

Leomlom és buzgón imádkozom
Még egyszer érted érzelmim világa!
Szeretlek . . . ah! reménytelen hiába! . . .
— Légy boldog hát! . . . örökre távozom!

Ah! messze üldöz tőled bánatom:
— A szenvedők elkárhozott honába! . . .
Ott, mint a puszta hévütött virága,
Csüggedten elhalok s — elkárhozom!

— Nem, ah! nem életemnek üdve . . . még sem!
Tudom, hogy tőled el nem válhatok,
Legyen bár halhatatlan szenvedésem.

S tépjék bár szivemet a bánatok;
Mert olykor-olykor látva szende képed:
— Édesb lesz itt még kinom is teérted!

Szabadka Gyula.

Egy szép asszony naplójából.

Ne sirassuk a holtakat,
Kiket koporsóba zárnak...

Csak a czimet adtam meg ennek a tárczának, a mi benne elmondva van, azt egy rendkivül szellemes szép szőke asszony mondja el naplójában, a melyet szives volt a legnagyobb discretió mellett áttanulmányozás végett nékem átadni.

A naplóban a szép asszony szellemi és erkölcsi világa nyer kifejezést, a melyet ékes szavakban, bölcsészeti elmélettel és ügyes styllel mond el önmagának.

Mert a napló hasábjain lerakott gondolatok titkok. Azok

etett 49, emberölés 8, gyujtogatás 12, kiderittetett 5, tűzeset ismeretlen okból előfordult 23. A tüzesetek közül a rigyiczai emberéletet is kivánt áldozatul. A közegészségi viszonyok kedvezőtlenek voltak; kanyaró előfordult 15 községben, a járványok nagyobb mérvben terjedtek. A közegészségügyi bizottság is megalakult, melynek elnöke Vojnics Dávid, alelnöke Széchényi Jenő és jegyzője Popovits Sebő.

Ő Nagyméltósága Baross Gábor urnak levele, melyben közmunka és közlekedésügyi miniszterré lett kinevezését közli. Alispán azt hiszi, hogy mint más ilyen alkalommal, ugy jelenleg is üdvözlő feliratot kell intézni a miniszterhez, melyben e megye közönsége támogtáását igéri. Elfogadtatik.

A 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. pont alatti különféle belügyminiszteri intézvények természetesen mind tudomásul vétettek.

Pénzügyminiszter intézvénye egy adófelszólamlási rendes és egy póttag választása tárgyában. Széchényi Jenő ns. militicsi kanonok rendes — Wény Márton apatini földbirtokos pedig póttagnak alispán ajánlatára megválasztattak.

Honvédelmi miniszteri intézvény az 1887-iki lóavató bizottságok megalakitása tárgyában. — Nagy Mihály a palánkai — Hercz Ede a kanizsai járásban elnökökké megválasztattak.

Kozics István és társai zentai lakosok felebbezése a városi tisztujitás ellen. — A felebbezésben elő vannak sorolva mindazon törvénytelenségek, melyeket az alispán ezen tisztujitás alkalmával elkövetett. — Az állandó választmány ezeket mind megakarja dönteni.

Szabó László Zenta város orsz. képviselője ezután általános figyelem közt kezdé meg beszédét. Megvallja őszintén hogy az állandó választmány javaslata — őt nagyon meglepte azért, mert azon törvénytelenségeket, melyeket az alispán ezen város tisztujitásánál elkövetett, az hallatlan. Ugyanis felvétetett a szavazók lajstromába 359—361 oly kiskoru szavazatnélkülieket a kiknek még csak birtokuk sincs; de nem elég az, az alispán még a választás előtti napon, csak meg sem vizsgáltatta, valljon helyes-e a szavazók névlajstroma, nem hanem egy és ugyanazon napon ejtette meg a tisztujitást, a melyen az előértékezleteknek kellett volna lenni.

Nem tudja, valljon sajnálkodjék-e az állandó választmány határozatán, vagy boszankodjék-e. Tovább menve kimondja, hogy az alispán jelentése hamis. (A főispán csönget és figyelmezteti a szónokot, ha még egyszer ilyen kifejezést használ, akkor kénytelen lesz őt rendre utasitani.) Szabó örül azon, hogy a főispán figyelmezteti, legalább alkalma nyilik kimutatni, hogy álli ása igaz. Felolvassa Matkovits zentai főszolgabirónak jelentését, a melyből csakugyan kitűnik, hogy az alispán a 359—361 kiskoru szavazatnélküliekkel választatta meg a városi képviselő testületet.

Ezután egész sorát hozza fel a tényleges vádaknak, éleillusztrálva, mennyire igazságtalanul és törvénytelenül járt el az alispán a tisztujitás alkalmával. De térjünk át a tisztujitásra — folytatja szónok. —

Mintha csak látnám az alispánt — ugymond — felfegyverzett zsandárokkal a terembe lépni. (Derültség.) Az alispán állva végezte a tisztujitást. Zentán két ügyészi állás van. Minek az? Hiszen egész Bácsmegyének is csak kettő van. Felsorolja ezután azt a számos visszaélést, melyet az alispán elkövetett. A városi közgyám — ugymond — Peczárszki György, Zentán 36 képviselőt csinált. (Derültség.) Végül inditványozza, hogy az alispán ellen több rendbeli törvénysértése miatt fegyelmi vizsgálat rendeltessék el és hogy az állandó választmány határozati javaslata vettessék el.

Schmausz Endre alispán ezután tőle megszokott álpáthoszával ugy megkezdi beszédét, hogy el volt készülve rá, miszerint a t. megyebizottsági tag ur nem fogja eltagadni az állandó választmány határozatát, de azt reméllte, a t. bizottsági tag e tekintetben érvelni fog. Én — ugymond az alispán — a Szabó ur által felhozott vádakra egyátalán nem is felelni tartom a legokosabbnak, (persze, hogy ez a legjobb kifogás, mert másként nem bujhatott volna ki a hinárból) és azt hiszem, hogy az állandó választmány határozata eléggé indokolja, hogy helyesen jártam el. (Persze, hogy ugy indokolja, a mint ő akarja.) Egyuttal bizik az alispán abban, hogy őt a közgyülés fel fogja menteni attól, hogy ellene fegyelmi vizsgálat rendeltessék el és kéri az állandó választmány javaslatát elfogadni.

Szabó László az alispán beszédjére nem jegyez meg többet, mint azt, hogy nem csak szavakkal, hanem tettekkel bizonyitsa be, hogy helyesen járt el, s ha a zentaiak jogos kérelmét a megyei bizottsági tagok nem fogják orvosolni, akkor az ügyet az országgyülés elé fogja terjeszteni.

Ezután a főispán felteszi a kérdést, hogy kik fogadják el az állandó választmány határozatát. A sok mameluk természetesen elfogadta azt. — Továbbá, hogy az alispán ellen a fegyelmi vizsgálat elrendeltessék e vagy sem, titkos szavazás utján döntetik el. Beadatott összesen 98 szavazat, ezek közül igennel szavazott 10, nemmel 87, tehát Szabó László azon inditványa, hogy az alispán ellen fegyelmi vizsgálat rendeltessék el, szintén nem fogadtatott el. (Valóban szégyen a megyére, hogy ilyen törvénytelen eljárást is helyeselni tudjanak a bizottsági tagok, s ebből is látszik, hogy azok legnagyobb része is csak ilyen erőszak folytán jutott hivatalhoz.)

Végül az első nap utolsó tárgysorozata volt a Karvázy Zsigmond árvaszéki elnök nyugdijaztatása folytán üresedésbe jött árvaszéki elnöki, és az ezen állás betöltése folytán üresedésbe jött más tiszti állásnak betöltése.

A kandidaczionalis bizottságba Piukovits Ernő, Trischler Xav. Ferencz választatnak meg a főjegyző ajánlatára, mig a főispán abba Poppovics Vazul, Ertl János és Latinovits Pált nevezi ki.

Az árvaszéki ülnöki állásra az egyedül folyamodó Szücs Mihály kulai szolgabiró választatott meg; és az ez által üresedésbe jött szolgabirói állásra szintén az egyedül folyamodó Scultéty Ferencz, közig. gyakornok választatott meg.

Az ujonnan megválasztott tisztviselők a hivatalos esküt letevén, főispán az idő előrehaladottsága folytán az első napi gyülést bezárja.

Rédei bajmoki jegyző fegyelmi ügye.

Rédei Lajos bajmoki jegyzö üzelmei lapunkban már körvonalozva voltak. — A közakarattal választott bizottság három napon át d. u. 5 órától 7-ig ülésezett s a tömegestől jelentkezők egy részének panaszát feljegyeztette.

A panaszok alapján megszerkesztett kérvény 24-én vasárvap délután puszta hiradás által, elképzelhető hogy presszió nélkül, 124 községi polgár által iratott alá.

Ezen kérvényt (mely 41 drb melléklette bir s a 7 oldatra terjedő aláirásokkal együtt 18 oldalnyi terjedelmü) f hó 25-én 30 tagból álló küldöttség nyujtotta át a megye alispánjának. A deputatió, mely a legvagyonosabb és legtekintélyesebb polgárokból állott, ugyanezen ügyben tisztelgett a megye főispánjánál is. A vád kivonata gyanánt adjuk a küldöttség szószólójának a főispánhoz intézett beszédét:

Méltóságos főispán ur!

Énnekem jutott az a szomoru szerencse, hogy tolmácsa legyek méltóságod előtt a bajmoki polgárság panaszának.

Harmadfél éve türi az a jobb sorsra érdemes község az ottani jegyző, Rédei Lajosnak önkénykedését, törvénysértéseit.

Az egyesek biróság elé mentek panaszaikkal; de noha esztendeje is eltelt a vádemelésnek, a kihallgatás megfoghatatlan m don csak a legutóbbi napokban vette kezdetét s ki tudja mikor érnek az ügyek jogerős elintézést? A község közönsége tehát, ily szomoruságos állapotok között, közakarattal bizottságot választott, a mely tenger sok jogsérelem és önkénykedés egy töredékét sebtében papirra vetve egybegyüjtötte s a vármegye alispánjának átnyujtotta.

Hallatlan dolgokról fog méltóságod tudomást szerezni azon iratokból.

Nem részletezem Rédei jegyzőről, hogy hivatalában hanyag; nem részletezem, hogy a szegény nép tudatlanságát zsarolásra használja fel, hogy a község pénzvagyonával pazarul, fecsérelve bánik; nem részletezem, hogy magánfelekkel, közs. képviselőkkel, az elöljárókkal durva, söt tettlegességekre vetemedő; hallgatással mellőzöm, hogy viselkedésével közbotrányt okoz, hogy a közszemérmet és közerkölcsöt lábbal tiporja; nem terjeszkedem ki azon alapos védelemre, hogy a községi pénzeket — a mig lehet — magánczélokra használja — mindezeket, méltóságos uram, csak futtában emlitem fel: noha már ezek magukban véve elegendő alapot szolgáltatnak, hogy ellene fegyelmi s bünvádi eljárás indittassék meg, mondom, mind ezeket csak futtában emlitem fel: méltóságos uram, **azon ember hatósági jogokat bitorol ellenörzés nélkül, azon ember statariális állapotot teremtett a községben, s ha ki appellál törvénytelenül hozott végzéseire, az csak extra dominum appellálhat, mert hallatlan vakmerőségében rögtön, még pedig fegyveres erővel végre is hajtja basáskodásait s az ellenszegülőt a szó betűszerinti értelmében börtönbe vetteti.**

Korlátlan kényúr a községben: a sötét középkor főurainak önkénykedéseit támasztja föl a 19-ik század szabad polgárai felett.

Méltóságos uram, amiket az az ember cselekszik, onnét már csak egy lépés, hogy saját képére pénzt veressen s hogy külön hadsereget tartson!

Az elkeseredettség a község polgárai között tetőfokra hágott — és méltán, oly sulyos sérelmek ejtettek. S ezekhez képest a vádak is oly természetűek, hogy a vizsgálat halasztása a közügy kárával, közveszedelemmel járna.

Sok, nagy teher nyomja vállainkat, méltóságos uram! De személyünk, családunk, vagyonunk biztonságaért; szellemi s anyagi gyarapodásunkért kész örömest tesszük le áldozatunkat a haza szent oltárán. — Mindazonáltal az elégületlenség fel-felüti fejét közöttünk; vele megküzdeni egyre nehezebb s nehezebb, végezetül pedig teljesen lehetetlen lesz, ha a felsőbbség megtűri, hallgatag szemléli, hogy a vázolt önkénykedések büntetlenül követtessenek el rajtunk.

Mély tisztelettel ajánljuk igaz ügyüuket méltóságod atyai gondosságába; bizodalommal kérünk és várunk orvoslást a jog és az örök emberiesség nevében.

Az alispán rosszalta, hogy a község ily sokáig várt s a vizsgálat megejtetését közvetlen a megyei közgyülés utánra igérte. Ugyanezen igéretet tette a főispán is, ki határozottan kinyilatkoztatta, hogy a vármegye semmiféle tisztviselőnek önkénykedését meg nem tűri. — A küldöttség visszatérve megbizóihoz köztudomásra adta az eredményt, a község közönsége tehát egyelőre — várakozik.

A tervezett népgyülés egyelőre nem tartatik meg. S egyelőre a belügyi ministerhez sem megy küldöttség.

Rogerius mester.

Drágul a liszt.

Megnehezült az idők viharos járása fölöttünk. Gőzmalmaink, melyeknek lisztjét a világ minden tájában oly szivesen kenyérré dagasztották, s a sütést általán szerették és dicsérték, ugy hogy minden kiviteli czikkünk között gözmalmaink lisztje volt az első versenyképes kivitel produktumunk, s nem tudtunk összes gözmalmainkkal annyit öröltetni mint a mennyi vevője akadt a malom kerék menyasszonyának, — ezek a mi gözmalmaink ma a pangás szomoru sorsára jutottak.

Csak egy évtized előtt még nem volt vidéki város s éles e Magyarországon, amelynek közvetlen kerületét hosszu szunyogszárnyu szélmalmok ne vették volna körül; a szárazmalom unalmas zakatolását fölváltotta a „pitlés“ kerepelése, s mikor a pitlés kereplőjét is megunta a tőke, a közbirtokosság, a vállalkozók, a város végén kihasitottak egy nagy széles telket épitettek rá emeletes házat több soros ablakkal, hosszu kürtövel, olyan hosszuval mint egy piri pipába illő pipaszár, amelyből úgy ömlött a füst, hogy a szélmalomnak süvegeit mind lefujta, a molnárokat ki füstöltet sőt a távolabb fekvő száraz malmok sem menekülhettek meg a száraz betegségtől.

A gözmalmi ipar olyan lendületet nyert a mult tizedben, hogy már alig van kisebb város is, a melynek legalább egy gözmalma ne lenne. Nem a föld túltermelése, hanem a gépipar teremtette a változást.

A vidéken épült gözmalom a határban termett búzával hamarosan el tudott bánni Azért többnyire részvényekre alapitott vállalat, eszméje megvalósitásának szempontjából a saját bevásárolt s földolgozott buzája lisztje egy nagy város, a főváros konzumjának, vagy külföldre való kivitelre szánta.

A vidéki gözmalmak versenyre keltek a nagyobb budapesti gözmalmakkal.

A gőzmalmok kerekei tehát szakadatlan forogtak éjjel nappal, hogy az elárusitásra szánt lisztnek a vevői, külföldi megrendelői ne panaszkodhassonak. A mi megmaradt a raktárban, az elkelt a jövö esztendőben; de elkelt, a nyereség biztos volt.

Most harmad éve érezték legelőször a magyar gőzmalmok, hogy a tultermelés, illetőleg a beraktározott áruk nemhogy fogynának, hanem évről évre magasabb és magasabb és magasabb gúlát érnek el.

A vevők serege megcsappant. A mily arányban emelkedett a kinálat, ép oly arányban csökent a kereslet.

---

senkinek sincsenek irva. Rege a multból a jövőnek. A jelen küzdelme a multtal.

Titkos érzéseit örökiti meg a hullámokban csapkodó lélek. Töredéke a napi életnek, a gondolatok. Háztartásáról vezetett napló, napló magas számokat nélkülöző kontók nélkül — olyan, a mely a „köszönettel felvettem“-el ellátott számlákra való hivatkozás alkalmával kellemetlen reminiszcentiákat nem kelt — a férj szemében, mert a férj szeme elé annak soha sem szabad kerülni.

Az unalmassá tudós férj, vagy az asszony semmibe sem vevő ledér férj oldala mellé lekötött, idealis fogalmakkal eltelt női sziv küzdelme a papiron. Szemrehányások sorozata a realis egyhanguság ellen. Bölcsészeti fejtegetések, a melyre senki sem adhat választ csak a sziv. Panaszhangok, a melyet gyarlónak hiába mondunk el. Panaszhangok, a melyet mindenki megért csak az nem, a kihez azok intézve vannak. A boldogtalan sziv kesergő panasza. De olvassuk a naplót:

Milyen boldogtalanok azok az emberek, a kiknek nincs érzékük semmi nemesebb, semmi fenköltebb iránt, mint a mit a mindennapi próza nyujtani képes, ennyi nekik eleg. Öntudatuk jobbján visszatér a nyugalom... Az az isteni nyugalom! Tehát csakugyan az öntudat adja azt az isteni nyugalmat? De mikor a boldogtalanság, mindig olyan öntudatos és soha sem nyugodt! Hol láttál embert, a ki boldogtalan és nyugodt? Oh az emberek akkor nagyon ritkán boldogtalanok, mert ők rettenesen nyugodtak! Vagy csak szinlelt volna ez a nyugalom?

Akkor bámulatos önmegtagadással rendelkeznek. Rosz néven veszik, ha valaki boldogtalan. A tragikumot egyéni hibául rójják fel. Tehát csakugyan olyan korcs szomoru epizod van az ember kedélye mélyén, hogy veszélyeiktől eltekintve mindég és mindég jól érzik magukat. Nem látják és nem hallják azt a sok szomoruságot, mely őket környezi, és bennük lakozik. Vagy nem akarják látni, mert az szomoru? Ők vigan akarják élvezni az ugy is rövid élet minden gyönyöreit. De az élvezetek is csak ritkán élvezetesek, ha azokat kierőszakolni akarjuk.

Az emberek legnagyobb része minden áron boldog akar lenni, de vajmi keveset gondolnak azzal, hogy boldogitsanak is. Az önösség még soha sem vezetett boldogságra. A boldogságnak főjellemvonása, hogy csak ha igazán szeretünk, tagadjuk meg önösségünket. És milyen kevés ember képes még az igazi szerelemben is az önösségről lemondani! Mert szereti mindenek felett önmagát. Ah, mennyi boldogság, mennyi nyugalom — a ki önmagát szeretheti!..

Vajjon kinek van még e földön reménye? Az az lehetne még olyan embereknek reménye, kik öntudattal birva, ismerik az élet nehéz küzdelmeit? És milyen nehéz remény nélkül élni! És vajjon mi az a remény? Az én véleményem szerint: öntudatos nyugalom, midőn nem félünk semmitől, mert átérezzük a napnak, az időnek jótékony varázsszerű hatását, melyben minden „él“. Él, szeret és szerettetik.

Milyen különös, hogy az érdeket hajhászó világban még szeretet is van! Vagy talán az is csak önzés, mert félnek az egyedülléttől, nem azért közelednek másokhoz, mivel szeretik azokat, hanem mert szeretik önmagukat velük tudni.

„Én gazdagon fogok meghalni, mert realis ember vagyok, mert tudok élni eszemmel.“ Igy beszélt hozzám egy piperkőcz férfi, a ki ugyancsak „szegény“ volt, mielőtt egy gazdag leányt vett el feleségül. Tehát nem a boldogság főtörekvése, rá nézve az élet paragraphusa csak egy szakaszt diktál: nője vagyonát a saját czéljaira forditani. Ebben még nincsen lélektani problema, de van ama nő hallatlan rövidlátásában, a ki ilyen (!) férfihoz vonzódni képes. Én azt hiszem, hogy igen keves férfi tud igazán szeretni. Az embereknek nagyon rosz az emlékező tehetségök. De rosz ám (!); nem az emlékező tehetsegök, hanem a szivük; s ha nem rosz a szivük, hát kevés. Éppen ugy mint sok embernek kevés az esze, ugy a legtöbbnek még kevesebb a szive. Mit tehet róla, ha csak egy huron pendül benne az érzés. Ugyanezt az egy hangot könnyü megtalálni meglehetős gyors egymásutánban. De ha csak egyetlenegy hur áll rendelkezésünkre, hol találjuk meg az öszhangot, hol a dallamot, hol . . . hol . . .

Sehol! Ez az egy hur csak kong mint a vészhang, ha a faluban tüzet jeleznek. És az ilyen emberek képzelt boldogságát együgyü nyugalmát irigyelhetnők? Ha én az embereket csak mintegy tömegét látom és sohasem igyekezem az emberek kedélyvilágába hatolni, a kik mindig csak azt teszik, a mi nekik tetszik, és soha mást, hanem magukat akarják boldogitani. Csuda-e hát ha igy itéljük meg az embereket? Magunk is idővel ilyenek leszünk. Kedélytelenek és talán önzők. A ki pedig kedélytelen és önző, annak nincs szive. A kinek pedig szive nincs, az nem lehet boldog soha. Eötvös mondja: „A ki mindig utjára néz, melyen halad, az ne csodálkozzék, ha azt fárasztónak találja.“ Az egész világ költészete hiuságon alapszik. Vagy csak önmagunkban látunk hiuságot? Bár ugy volna. Bár az egész világon egyedül én volnék hiu, és volna a világon egy igaz érzék, a mi nem hiuságon, önösségen alapszik. Milyen szörnyü gondolat: nem remenyleni, nem hinni többé, hogy szeretet, szerelem létezik a földön. Kétségbeejtő gondolat: nem hinni, nem bizni másban csak önmagunkban. A közöny, és a bizalomhiány szövték a legsötétebb gondolatokat. Azt hallottam, hogy a szerelem olyan mint a kigyó. Ezt habár mennyiszer keresztül vágod is különkülön ize él.

Ebben sok igazság van, de az eredmény mégis csak a kiszenvedés. Ugy értem, hogy a szerelemnél meg a kigyónál is.

A tavalyi évi mérleg veszteséggel záródott le majdnem minden gőzmalomnál.

S mi volt ennek oka? Az, hogy óriási vámtételek zárták el a magyar malomiparnak Németország és Francziaországgal való forgalmát. Lisztüzletünk fő vevőjét: Angolországot pedig annyira elárasztották amerikai liszttel, hogy mikorra mi az angol piaczra értünk a piacz vevői már szükségleteiket olcsóbban fedezhették. A sveiczi piaczot pedig az oroszok tartották megszálva.

Viszamaradt a sok áru. A túltermelés volt tehát oka a magyar malmok veszteségeinek.

Hogy pedig jövőre a magyar gőzmalmok lábra kapott erős konkurenczia tönkre ne tegye a malom ipart, a malmok tulajdonosai egymás közt szövetségre léptek s kimondották tulajdonosai, miszerint liszttermelésüket lejebb szállitják és pedig Budapestre 40 %-al, a vidéken pedig 30 %-al.

Tagadhatlan, hogy a malmok tulajdonosai ez által csak is a saját érdeküket biztositották, a malom ipar javára. És vajjon a gabonatermelő közönség huzhat e abból hasznot, ha egy erős kartellel áll szemben olyannal, amely megfogja szabni a buza árát, s a piacz az ő kezében lesz.

Drágább lesz a liszt, mivel a gőzmalmosok nem adják olcsóbban s a buza mind a mellett olcsóbb lesz, mert a malomtulajdonosok érdeke igy kivánja, Olcsóbb lesz a buza s kenyér mégis drágább, A gőzmalomtulajdonosok azzal biztatnak bennünket, hogy a zsemlye ára azért mégis csak két krajczár marad. Igen ám csakhogy a pék szabja meg a zsemlye sulyát és nagyságát.

Mi lesz ebből.

Drágább lesz a liszt s a buza olcsóbb!

A kartel a jövő termés után kezdődik.

Addig a magyar gabonatermelő közönség is gondolkozhatik.

Megyei s helyi hirek.

Zombor szab. kir. város törvényhatósága f. hó 29-én d. u. 3. órakor a városháza nagytermében rendes közgyülést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Belügyministeri leirat, egy rendőrhadnagyi és egy uj végrehajtói állás szervezése tárgyában. 2. Belügyministeri leirat, a zombori szinház részvénytársaság tulajdonát képező szinház épület és ahhoz tartozó vendéglőnek a város tulajdonába leendő átvétele iránt. 3. Közmunka és közlekedési m. kir. ministeriumnak intézvénye, a közmunkáról alkotott szabályrendelet tárgyában. 4. Adótiszti s esetleg előléptetés folytán netán üresedésbe jöhető más állomásnak választás utjáni betöltése. 5. A városi közigazgatási bizottságnak bejelentése, az ülésről igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 6. A városi házipénztár 1886. évi Zárszámadása. 7. A kövezési alap 1886. évi Zárszámadása. 8. Az 1886. évi megvizsgált árvapénztári számadás. 9. Fizetési előleg iránti kérvények. 10. Netán időközben beérkező sürgős tárgyak.

Képviselő választási mozgalmak. F. hó 24-én d. e. küldöttség jelent meg Vujevich Zakár zombori ügyvédnél Pál Antal ns.-militicsi földbirtokos, volt bácsmegyei alispán vezetése mellett, hogy neki a kernyajai kerületben a függetlenségi párt képviselőjelöltségét felajánlják. Vujevich Zakár lekötelező szivélyességgel fogadta a küldöttséget és a jelöltséget elfogadta. Este a küldöttség tiszteletére a Matzitz féle sörcsarnokban bankett volt. — Az előkészitő pártbizottság a következő meghivót bocsájtotta ki: Bács-Bodrogh megyei kernyajai képviselő választási kerület alólirt ellenzéki tagjai, a képviselő választás érdemében Ó-Moroviczán 1887. évi május hó 1-én vasárnap déli 10 órakor a nagy vendéglő termében ellenzéki nagy értekezletet fognak tartani. Mely értekezletre a választó kerület összes ellenzéki tagjai hazafias üdvözlettel meghivatnak. Kelt Zomborban, 1887. április 24-én. Pál Antal. Körmendy Gyula. Pál János. Vujevich József. Vidákovich György. Klein Ádám. Horváth János. Sajo Mihály. Földi István. Galacz István. Kemer Péter. Nuber Mihály. Vujevich Pál. Mandich György.

Rittersfeldi Kreybig Károly tábornok, a szegedi gyalogdandár parancsnoka f. hó 24-én városunkba érkezett és f. hó 25-én d. e. meglátogatta a zombori népfelkelői tiszti tanfolyam tagjait a nagy gyakorló téren, a hol $2^1/_2$ óráig tartózkodott. A legnagyobb tüzetességgel vizsgálta meg a tanfolyam tagjainak eddigi készültségét s barátságos, nyájas modorával hosszan fejtegette a szakasz mozdulatok, fegyverfogások czélját és értelmét. Szivélyes lekötelező modorával a tiszti tanfolyam tagjait nagyobb buzgóságra lelkesitette és ugyszólván megkedveltette velük a katona élet szigorát. A tagokat ép ugy felvillanyozta velük a tábornok szabatos előadása, a mint bámulatba ejtette az a rendkivüli képzettség, mellyel az előirt tantárgyak minden nemében rögtönösen megragadta az elszakadt fonalat s tovább fűzte azt oly odaadással s melegséggel, hogy mintegy lebilincselte a hallgatóság figyelmét. A tábornok d. u. 2—4-ig a laktanyai tanteremben látogatta meg a tiszti tanfolyam tagjait és az előadó Szluha főhadnagy magyarázatát egyideig meghallgatva átvette tőle a szót s a már leirt szeretetreméltó modorával folytatta teljes $^3/_4$ óráig. Azután a laktanya udvarán szemlélte végig jelképileg bemutatott gyakorlatokat, élénk odaadással működvén közre a fejlődések megértelmezében és kivitelében. A tábornok legnagyobb megelégedésének adva kifejezést, lelkes beszédet intézve a tiszti tanfolyam tagjaihoz, melyben őket az önként vállalt kötelezettségük teljesitésére buzditotta, hagyta el laktanyát és f hó 26-án folytatja utját Ujvidéknek, hol a tiszti tanfolyam tagjait fogja meglátogatni.

Esküvő. Ebers Károly miniszteri számtanácsos esküvője Paukovics Georgine kisasszonnyal e hó 18-án ment végbe Baján a belvárosi róm. kath. plebánia templomban. A násznagyi tisztet Jankovich Aurél és Latinovits Gyula urak teljesitették. — A nászlakoma a legszükebb családi körben tartatott meg, mely után a fiatal pár azonnal a fővárosba utazott.

Eljegyzés. Spicz Izidor, temerini izr. kántor f. hó 19-én jegyet váltott Fischer Elus kisasszonnyal, Fischer Mózes tataházi kereskedő csinos leányával.

A Geiger-féle negyedmilliós lopás tárgyában ujabban a következőkről értesül a Sz i H—p: Hevér főkapitány f. évi április 7-én távirati kérelmet intézett az igazság és belügyi ministeriumhoz, melyben előadta, hogy a Geiger-féle ügyben oly lényeges adatok birtokában van Rumán, a melyek szükségessé teszik a vizsgáló birónak a helyszinére leendő leutazását annál is inkább, mert ott és a környéken legalább 25—30 egyén lesz, kihallgatandó, mi ha megkeresés utján eszközöltetik, mig egy részről az ügy hátrányára késedelemmel jár, más részről a késedelmet fokozza ez, hogy a kihallgatások horvátul bán utján vizsgáló biró leutazhatására az engedély megszereztessék, a vizsgáló biró kiküldése pedig megrendeltessék. E távirati kérelmére f. hó 9-én délelőtt elutasitó válasz érkezett, s igy az elfogottnak Rumáról erős fedezet alatt Szabadkára leendő szállitása sürgettetett s egyuttal a legnagyobb óvatosság is kéretett, nehogy az illető megszökjék, mignem a Rumán Madacski Antal mellett felvigyázó szabadkai rendőrtől az a távirat érkezett, hogy Madacski közvetlenül nem adatik ki, hanem a birósághoz fog Rumán áttétetni. Madacski Antal Rumán a biróságnak át is adatott, átszállittatott a mitroviczai törvényszékhez, a honnan végre valahára f. évi april 16-án estefelé sürgöny érkezik a kapitányi hivatalhoz nem kevesebbet sem többet tartalmazván, hogy Madacski ma hajnalra a birósági börtönből megszökött, a mint az fültanuk állitása szerint előre megjósolva lett. Igy tehát annyi fáradozás eredménye — egy részről a vizsgáló biró kiküldésének megtagadása, másrészről pedig Madacski Antalnak megszökése folytán — meghiusult nagyrészben s most már Geiger is, meg a rendőrség is ütheti bottal a nyomát. Ez ügyben arról is értesülünk, hogy a Szabadkán fogva levő Huszta Ferencz lókereskedő ellen felmerült gyanu alaptalannak bizonyult, sőt Huszta alibije is tanukkal igazolva lett. Nejét már régebben szabad lábra helyezték, ki férje érdekében sürgető kérvényt is adott be, s valószinü. hogy mire e sorok megjelennek, már az ártatlanul szenvedett Huszta Ferencz is szabadon lesz bocsátva.

Bəküldətett. Felhivjuk a tek. rendőrség figyelmét a zsidó iskola melletti czigányputri düledező voltára. Ha talán magában véve nem is tekinti nagy bajnak, ha a putri, melyet tulajdonosa nem tart jobb állapotban, erre rádőlne, annál nagyobb aggodalommal tekintik azt az arra menők — különösen az a sok iskolás gyerek, mert az ehetetlen putrinak abban áll a nagyravágyása, hogy nem mint más dülőfélben ház, össze — hanem elég nagyravágyóan szét akar dülni és ezen czélból egy 120 foknyi kifelé hajlás formájában anlaufot vett magának.

A jövő országgyülési időszakra a képviselőválasztások mindenesetre junius hó folyamában, tehát még a nagy mezei munkák megkezdése előtt fognak végbemenni. A szerint, a mint az országgyülés május hóban korábban vagy későbben lesz bezárható, fog a tiz napi választási határidő is kiiratni oly módon, hogy ha az országgyülés berekesztése csak május vége felé fog bekövetkezni, a választások első napja az országgyülés bezárása után huszadnapra leend kitüzve ugy, hogy az utolsó választási nap a harminczadik nap lesz az országgyülés feloszlása után.

A kassai püspöki állásra többek közt Latinovits Gábor kalocsai kanonok és Baja város országgyülési képviselő nevét is emlegetik.

Leégett gyár. Mint nekünk Bajáról irják, ott f. hó 24-én a Spitzer Benő és társa czég szesz- és szeszfinomitó-gyára leégett. A magazinokból s a lakóházból semmit sem lehetett megmenteni és nagymennyiségű tengeri és szesz lett a lángok áldozatává. Nagy szerencse, hogy az istállókat meg lehetett oltalmazni s az azokban volt 600 hizó ökörben nem esett semmi kár. A gyár, mely Magyarország legnagyobb e nemű ipar-telepei közé tartozik, a városon kivül, a Duna-parton, a gőzhajó-állomással szemben fekszik, s igy, mikorra a tüzoltók kivonulhattak, a tűz már erősen elharapódzott. A tulajdonosok — Spitzer Benő és Gál Péter orsz. képviselő — vesztesége nem jelentékeny, minthogy a gyár és berendezése az Assecurazioni Generali-nál s a Riunione Adriatica di Sicurota-nál biztositva volt.

A m. kir. igazságügyminiszter, fogházfelügyelővé: a szabadkai kir. törvényszéki fogházhoz: Schmideg Ignácz cs. és kir. 7. sz. huszár-ezredbeli számvevő altisztet nevezte.

Kártyaadósság nem adósság. A kuria a napokban ismét egy fontos kérdését oldotta meg a kártyajátéknak. Kimondotta ugyanis, hogy a kártyajáték közben a játék folytatására kölcsön adott pénz birói uton nem követelhető vissza, mert az ilyen kölcsön a fennálló joggyakorlatnál fogva jogczimnek nem tekinthető.

Fiát lőtte agyon Grósz Máté szabadkai birtokos a mult héten. Már régóta rosz viszonyban volt vele s házától is eltiltotta oly fenyegetéssel, hogy ha be meri tenni a lábát, lelövi. Fia azonban — Grósz Mihály foglalkozásnélküli mészároslegény — a mult héten mégis visszatért az apai házhoz, de alig lépett be az ajtón, apja lekapta a falról a puskát s kétszer rálőtt. Az egyik lövés a halántékon az agyba hatolt s a fiu rögtöni halálát okozta. A kegyetlen apát — ki durva bánásmódja által nejének is halálát okozta — a törvényszék fogházába szállitották.

Gombos Gábor Zenta város polgármestere f. hó 24-én beadta lemondását.

Perczel Miklós volt baranyai főispán Pécsről bácsmegyei birtokára utazott, s ezentul állandóan ott fog tartozkodni.

Agyonvert család. Almazson Miklós petrovoszellői lakos ellenséges viszonyban élt apjával, anyjával és nagyanyjával, s egy izben, midőn azok látogatásból hazatértek, doronggal megtámadta s agyonverte. A törvényszék a lelketlen fiut kötél általi halálra itélte. A kir. tábla ez itéletet föloldotta s uj vizsgálatot rendelt el.

Pályázatok. A zombori kir. járásbiróságnál albirói a kulai kir. járásbiróságnál irnoki állomásokra.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság, Kohn Armin szabadkai m. kir. adóhivatali gyakornokjelöltet a zombori m. kir. adóhivatalhoz végleges minőségben VI. oszt. adótisztté nevezte ki.

Vogt Gyula, a paliesi kis korcsma bérlője f. hó 20-án éjjel, midőn Thun Antal, városi erdésznél jóizü beszélgetés között borozgatott, székéről hirtelen lefordult. A házigazda segélyére sietvén, elrémülve látta, hogy meghalt. Szélhüdés érte. A kórházba szállittatott, felbonczolás végett.

Névváltoztatás. Wiesel Mihály bölcskei illetőségü bajai lakos vezeték nevét felsőbb engedéllyel „Varsa“-ra változtatta

Rendőröknek való hir. Miután Apponyi gr. Zomborb már elntazott és igy a rendőröknek nem kell a Szemzőék körül szaglálózniok, jó lesz, ha elmennek a Corsó-ra egy kis sétára, ott is hasznát vehetik az orruknak. Akkor talán segitenek azon, hogy a közönség legkedveltebb sétatere ne juttassa folyton — Dániát eszünkbe.

A közmunka- és közlekedési miniszter urnak f. ápril hó 15-én 15.574. sz. a. kelt közleménye szerint a hazai vasutak a kereskedelmi muzeum czime alatt feladott küldemények számára 50% szállitási kedvezményt engedélyeztek oly feltétel alatt, hogy a küldemények a kereskedelmi muzeum igazgatója által kiállitott igazolvánnyal ellátva adassanak fel. Ilyen igazolványokat kaphatnak a megyénkből jelentkezők Rácz Vilmos közg. előadónál Zomborban.

A hódsághi kerületben ifj. Lelbach Ádám cservenkai nagybirtokos és nem — mint mult számunkban tévesen emlitettük — Lelbach Károly fog fellépni mérsékelt ellenzéki programmal.

A szerbek pártgyülése. Az ujvidéki „Branik“, dr. Polit Mihály, Dimitrijevits Mihály országgyülési képviselő, dr. Vucsetics Illés, a szerb egyházi kongresszus alelnöke, s mások által aláirt felhivást intéz a szerbajku választókhoz, melyben őket f. évi május hó első napján Ujvidéken tartandó „általános választói gyülésre“ hivja meg. A felhivásban az 1872. évi nagybecskereki programmra történik hivatkozás, melynek alapján e gyülés mindenekelőtt a párt szervezkedése czéljából megtartandó lesz. Szivesen látják e gyülésen mindama szerbeket, kik a becskereki programm megváltoztatását vagy módositását nem kivánják; a balsikerü szent-tamási gyülés után azonban csak a „rendnek barátai“ vehetnek azon részt (a „Zásztava“-pártiak tehát kizáratnak belőle.) Az ujvidéki „Nase Doba“ a magyarországi szerb „liberálisok“ („Branik“) és a „radikálisok“ („Zasztava“) által összehivott szent-tamási értekezlet balsikerén nem csodálkozik, mert terv és programm nélkül lévén az összehiva, eredményt attól nem is lehetett várni. A szerb nép izgatói érdemlett büntetésüket elnyerték, összevesztek, megbuktak. Komoly munkát nem is lehet olyanoktól várni, kik vakon rohannak mindenek czéltalanul és terv nélkül s csak a népet izgatják.

Csődnyitás. Baumgarth Nándor szabadkai lakos ellen, csődbiztos Baky Gedeon tvszéki biró, tömeggondnok dr. Brenner József, helyettese dr. Dembitz Lajos ügyvédek, bej. határidő jun. 2.

Mindig legjobb a saját meggyőződésünk. Ezt mondhatjuk mindazoknak jó lélekkel, kik a majd minden házban, szegénynél és gazdagnál egyaránt otthonos, Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsairól közelebbi értesitéseket akarnak szerezni. Mások kedvező vagy gyalázó véleményére ne hallgasson, hanem maga tegyen velök kisérletet s akkor meggyőződhetik, hogy a svájczi labdacsok, mint legjobb hashajtó szer, csakugyan megfelelnek-e jó hirnevöknek? Egy doboz ára 70 kr. a gyógyszertárakban.

Uj fehérnemü és ruhatisztitó intézet Zomborban. Tiszt. alólirott bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Budapesten egy első rangú fehérnemü és ruha tisztitó üzletben hosszabb időn át alkalmazva voltam, és ott szerzett gyakorlataim alapján itt Zomborban fehérnemü és ruha tisztitó intézetet nyitottam. Elfogadok feldiszités és tisztitás czéljából minden e szakmába vágó munkát u. m. női és férfi ingeket, corzetteket, alsó és felső szoknyákat, továbbá minden szinben női ruhákat, szóval teljes a legfinomabb minőségben, ágyhuzatokat, abrossokat, asztalkendőket, csemege kendőket, kávé abroszokat, damaszt asztalteritékek, zsebkendőket, törülközöket, csipke és moll függönyöket, mindenféle legfinomabb csipkéket, férfi mosó öltönyöket és selyem keztyüket stb. Midőn a nagy érdemű közönség becses figyelmébe ajánlanám magamat, igyekezni fogok a leggondosabb bánásmód, valamint pontos visszaszolgáltatás által a n. é. k. fokozott igényeit is kielégiteni. Zomborban, 1887. évi április hó 20-án. Kiváló tisztelettel özv. Partlics Manóné, Szóntai út 206. sz. a. Vavra-féle házban.

Gróf Apponyi Albertnek az apatini kerületben való körutjáról szóló czikket csak az éjjel kaptuk meg és igy ezt csak jövő számunkban hozhatjuk.

E lap nyomdájában egy jó házból való fiu, ki 1—2 gymnásiumot végzett, azonnal TANONCZUL felvétetik.

NOVELLATÁR.

Sziv és — pénz.

— Elbeszélés a társadalmi életből. —

Irta: **Krausz Bernát.**

(Folytatás.)

Cs . . . . városában még fiatalabb éveiben a legkeresettebb ügyvéd volt. Megis szedte magát! Háza, földje és szőlője tehát csak ingatlansága 70—80 ezer forintra rugott; hát még az a sok pénz ami a takarékpénztárban, azután künnt, magánosoknál, van kamaton? . . . Szóval Fenyves ur Cs. város leggazdagabb polgárai közé tartozott; azért elbeszélésünk idejében már leginkább csak gazdálkodással foglalkozott. Ügyvédi irodájával vajmi keveset törődött; de azért véglegesen még sem zárta be azt Irodája tehát, mint ilyen, a cliensektől mindinkább elhagyatott és Andor irodája mindinkább keresett lett. De az öreg Fenyves azért mégis szerette volna ügyvédi hirnevét megtartani és eét csak Andor és Gizella összeházasitásával vélte elérhetni. Nem csoda tehát ha annyira örvendett Fenyves ur a „parthie“-nak.

Andort már régóta szemmel tartá, részint mert kezéről a zsiros clienseket elcsapkodta, részint meg azért mert alkalmasabb fiatal embert az ő Gizikéje számára meg eddig nem talált.

Mikor aztán meghallotta Andornak B. Saroltával történt eljegyzését, akkor kétszeresen haragudott rá. Először a cliensekért; másodszor: a cserben hagyott bizalomért, hanem azért minden perczben megtudott volna Andornak bocsátani, aminthogy most egyszerre, mint pára, eltünt minden nyoma a haragnak az öreg Fenyves kebléből.

Örvendett tehát most kétszeresen Fenyves ur, és ez örömtől sugárzó arczczal hagyta el Gizella lakosztályát, hol természetesen a jó mamácska is jelen volt az öröm hirnek közlésénél és nem volt rest slingelt zsebkendőjét elővenni és könnyező szemeit vele megtörölgetni.

Gizella egy kis nyomorék lányka volt. Lelkileg sokkal szebb volt mint testileg; ha felnyitá száját és tiszta csengésű hangját hallatá — bárkit is megigézhetett volna — sötétben; de ha az ember az elcsenevészett alakra tekintett, ki amellett még kissé púpos is volt, valóban sajnálattal fordult el tőle; sőt ha meggondoljuk, hogy e gyenge teremtést még férjhez is akarják adni: undorral fordulunk el a kegyetlen szülektől.

De Gizella szive sem volt gummiból. A szinházban gyakran látá a deli szép fiatal embert — Andort — akiben idealját vélte felfedezni. Szerelemre gyuladt iránta és folyton csak vele foglalkozott.

Gizella tehát örömmel fogadta a hirt; majdnem kiugrott bőréből, midőn megtudta, hogy holnapután már idealját vőlegényének nevezheti.

A szegény egészen elrejlé testi fogyatkozásait; de hát egy nyomoréknak nem szabad a boldogságra gondolni? . . . . Igen, de egy g a z d a g nyomoréknak nem!

Fenyves ur elhagyva szeretteit, mégegyszer a cselédséghez fordult és nagy páthosszal ismételé a már előbb kiadott parancsokat a vendégek fogadása — és az eljegyzési ünnepélyre vonatkozólag.

Azt hiszem, Fenyves urral eléggé megismerkedtünk, habár nem is mutattam be úgy, hogy sas — orrát, duszadt ajkait, torzonborz bajuszát és szakállát; kétszinű szemeit — a bal ugyanis zöldes sárga; a jobb pedig fekete sárga volt — magyar ruháját sarkantyús, letolós csizmáival, amelyhez tartozik, természetesen a kacskaringós zsinorzata atilla, pörge kalap stb. stb. egyenkint leirtam volna; elég, ha annyit tudunk, hogy ő gazdag ember volt.

Hagyjuk most Fenyves urat, családját és cseléd ségét az ünnepélyességekre zavartalanul készülődni és térjünk vissza G . . . . re.

Sándor bácsi igéretéhez hűen meg is jelent 4 órakor a kocsival Körössyné háza előtt. A belőlről kiháto gyertya-fény Sándor bácsit meggyőződteté arról, hogy a bennt levők már várakoztak is rá.

Sándor bácsi leszállt, bekopogtatott, mire Andor és anyja utiköpenybe burkolva elhagyták a szobát, kijöttek, helyet foglalának a ruganyos ülésű kocsin, a következő másodperczben már utban vannak — az olvasó bizonyosan sejti: Cs . . . . felé.

Reggeli 9 órára értek czéljuk helyére. Itt egyenesen Andor lakására hajtattak, ott kiszálltak és gyorsan átöltözködéshez fogtak.

Fél óra mulva már Sándor bácsit egész gálában találjuk; Körössyné is készen van már a toilettével, csak még holmi kis apróságok, női csecsebecsék — mert az öregeknek is vannak ám csecsebecsei — vannak hátra. Ezekkel is készen lévén, Sándor bácsi és Körössyné Fenyvesiék felé vették sétájukat.

A fogadás amelyben a látogatók részesültek, olyan szivélyes volt, hogy még akkor sem kellene jobbat kivánni, ha már nászok lennének; pedig még csak ezután következett az alkú!

„Alkú“ alatt pedig a kedves olvasó ne olyan „Juhász legény, szegény juhász legény“ féle nótát értsen, hanem az öregeknek azon eljárását, összebeszélését, sugdolózását, trécselését stb. melyek szerint a hozomány mennyisége, minősége és állapota szorosan meghatároztatik, mint az első lépcsője a házasságnak,

Nem kérdezik akkor az öregek, hogy hát tulajdonképen szeretik-e egymást azok a fiatalok, vagy összе illenek-e? arra nekik semmi gondjuk. Hanem igenis az az első kérdés, hogy mennyi hozománnyal rendelkezik a leány? . . . Ha ezzel aztán tisztábban jönnek, alkudoznak és végre megegyeznek, akkor meg van a kézfogó, — lagzi legtöbbszer a családi — boldogtalanság is.

A mi embereink is tehát egy mellék szobába vonultak azon czélból, hogy megkezdessék és elintéztessék az alkú. Ez sokkal előbb, mintsem Sándor bácsi és Körössyné hitték volna, tisztába hozatott ez utóbbiaknak legnagyobb örömére és megelégedésére.

Az ebédre való szives marasztalásnak daczára is, egy óra mulva már hazafelé t. i. Andor lakása felé, hol ez őket már epedve várta — látjuk Sándor bácsit és Körössyné sétálni.

Örömtől sugárzó arczuk és nevető szemeik az első pillanatra elárulták Andornak, hogy az alku jól ütött ki; de azért Andor mégis kocskáztatá a kérdést:

„Nos, hogy állunk?

„Jól!“, felelé Sándor bácsi, nagy hangnyomatékot adva a szónak.

„De hát beszéljenek!“ — kiáltá magánkivül Andor, aki már úgy égett a kivánczisságtól.

„Estére kézfogót tartunk és három hét mulva már Körössy Andor 100,000 forintnak less ura!

„Ne tréfáljon, Sándor bácsi, most nem vagyok tréfákhoz hangolva.“

„Nem is kell, kedves öcsém — felele Sándor bácsi.“

„De hát beszéljen az Isten világáért, hogy vagyunk? Az egészből egy baskát sem értek!“ rimánkodék Andor.

„Hát úgy lesz biz az, édes öcsém; — ereszté végr meg a szót egy nagy lélegzet — vétel után Sándor bácsi — Fenyvesi barátom elfogadta ajánlatunkat; kérésének örömmel ad helyet — még ma megtartjuk az eljegyzést. Három hét mulva az esküvőt, azután átveszi Fenyves barátomnak, az apósának irodáját és gazdaságát. Minden az ön nevére megy; irodájában ügyvédeskedik, gazdaságában gazdálkodik; halála után pedig t. i. az én Fenyves barátomnak halála után, általános örökése lesz!“

No, ilyen motivumok aztán kinek az eszét és szivét ne lennének képesek Gizike felé forditani?

(Folytatása köv.)

Irodalom.

„Józsi és Erzsike“ 9-ik száma megjelent. Szerkeszti: Györgyössy Rudolf. Ez élénk gyermeklap, mely számos képpel illustrálja olvasmányait, minden egyes számával kedvesen lepi meg az olvasót. A mi tárgyat felölel, az mind ész- és szivképző hatásra van számitva s a gyermek fejlődő tehetségéhez ügyesen feldolgozva. Ritkán sikerül, hogy irodalmi vállalat provincziából országosan elterjedjen: Józsi és Erzsike Arad városából kiindulva, hóditva jár s maga köré gyüjti a kis nemzedéket s olvasási hajlamát jó irányban neveli. A szülék és tanitóknak melegen ajánljuk, hogy e kedves lapot szerezzék meg a családoknak, az iskolai könyvtáraknak. Vizsgálatok alkalmára jutalom-könyvül kitünően megfelel. A képekkel gazdagon kiállitott lap tulolcsó, (egy évre 1 frt 20 kr.) havonként 16 oldalon jelenik meg s ez elég gyermeknek, hogy iskolai tanulmányai mellett hasznosan mulasson a rövid olvasmányokkal törje fejét a talányokon, tanuljon belőle gyermekjátékokat, élénk kedves dalocskat, melyek hangjegyekkel közöltetnek. Vallás-erkölcs és életrajzi rovatai bizonyosan nem tévesztik hatásukat a gyermek kedélyre. Megrendelhető Aradon (magyar utcza 24. sz.) Ajánljuk a pártolásra. A szülők nagy örömet okoznak gyermekeiknek ha e kedves lappal megajándékozzák őket.

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Bérbeadási hirdetmény.

Vb. Schumacher József cservenkai lakos csődtömegéhez tartozó egy lakház melléképületekkel, egy téglaégető kemencze **május hó 1-töl** kezdődő egy évi időtartamra, tovább a cservenkai 1569. sz. tlkjben foglalt két szőlő a jelen gazdasági évre, vagyis **f. é. május hó 1-töl november hó 1-ig** a következő feltételek mellett bérbeadatik:

1. A bérbeadás nyilvános árlejtés utján történik, mely árlejtés Cservenkán a községházánál **május hó 1-én d. e. 11 órakor fog megtartatni.**

2. Árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt 50 frt bánatpénzt tartoznak letenni, mely az első fél évi bérösszegbe fog beszámittatni.

3. A bérösszeg a ház és téglaégető kemencére nézve két részben lesz fizetendő és pedig: fele az árlejtés megtartásakor, azaz 1887. évi május hó 1-én másik fele eddig ez évi november hó 1-én.

4. A szőlők bérösszege az árlejtés megtartásakor azonnal lefizetendő.

5. A bérlő az ingatlannak azonnal birtokába lép s ezen időtől fogva őt illeti annak haszna és mindennemű terhe.

Dr. Molnár Gyula,
mint vb. Schumacher József tömeggondnoka.

Rendkivüli alkalom butor vételre üzlet feloszlatás miatt,

BASA utcza, az uj gymnásiummal szemben.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **helyben a basa-utczában levő butor-raktárt** feloszlatjuk és igy most a meddig a készlet tart rendkivüli olsso árban adjuk az összes butorokat, nevezetesen: **szekrények, ágyak, mosdók, tükrök, képek a legfinomabb kivitelben,** azonkivül **divánok, ottománok** és **teljes garniturák** végre **ablakfüggönyök** és **vasbutorok.**

Esetleg az egész raktár is eladó.

Számos látogatást kér

Fink és Pollák,
budapesti butorkereskedők.

Előnyös mellékkereset!
100 egész 300 forintot kereshet havonta
nálunk **mindenki,** a törvény által megengedett sorsjegyek részletfizetés melletti eladásával
tőke és koczkáztatás (risico) nélkül.
Ajánlatok intézendők:
A Fővárosi vállöüzlet-társaság Adler és társához Budapesten.

Karancsalja. Baglyasalja.
ÉSZAKMAGYARORSZÁGI
EGYESITETT
kőszénbánya és iparvállalat
részvény-társulat.
Ajánljuk
kitünő minőségü hazai köszénterményeinket
gyári, gazdasági és házi czélokra
a legjutányosabb árak mellett.
Rendelményeket kérünk központi irodánkba
Budapest, Erzsébettér 3. szám alá intézni.
10—1 **Az igazgatóság.**

Búziás gyógyhely.

A hol a viz minősége következtében **Cholera** eset soha elő nem fordult.
Legközelebbi vasuti állomások **Temesvár** és **Lugos.**

Idény MÁJUSTÓL OKTÓBERIG.

Legujabban kiállitva a szükséges fürdő-készülékekkel, kád és tükörfürdőkre, kitágitott ásványvizfürdőkkel és zuhanyokkal

Magyarországnak legerősebb forrásai,

biztos **gyógyhatással. vérszegénységnél** és mindenféle **nől betegségeknél vérkatarhusnál, homok** és **kőbajoknál, idült altesti zavaroknál** és idegbajoknál. Fürdő-orvos **dr. Csajághy István, dr. Deesey István** és érdemesült magánorvosok **Olcsó lakások,** jó restaurátiók, nagy árnyékos park, födött sétányok ivócsarnok **Idegen ásványvizekkel** és buziási ásványvizekből szétküld mindig **friss töltéssel, brosürok bérmentve.**

Felvilágositással készségesen szolgál:

A kút és fürdő-bérlő igazgatóság
Buziáson. Temesvárott.

Depot Zombor és vidéke részére **Gállé Emil** urnál.

Figyelmeztetés.

Az általánosan ismert, jó hirnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz készitményem — kelendőségénél fogva — sok útánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módositom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

Sósborszesz

gyors enyhitést eszközöl: **csúzos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bénulások, zsugorok stb. ellen**; de különösen a **bedörzsölés-kenőgyuró-gyógymódnál (massage)** igen jó hatásunak bizonyult. **Fogtisztitó szerül** is igen ajánlható, a mennyiben a **fognak fényét** elősegiti, a **foghust erősbiti,** és a **száj tiszta, szagtalan izt** nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer **fejmosásra** is a **hajidegek** erősitésére, a **fejkorpa-képződés megakadályozására** és **annak megszüntetésére. — Ára egy nagy üveggel 80 kr, egy kisebb üveg 40.**

Használati utasitás magyar vagy német nyelven, bizományosaim névsorával ellátva, minden üveghez ingyen mellékeltetik.

Kapható Zomborban: Falcione G., Engel Adolf, Weidinger S. és Zs., Nikolits István, Hrabovszky és Sztrilich, Heindlhofer Róbert, Czvetkovits Kosztа, Gállé Emil, Saly Antal, Lugumerszky P., Szredoje Gergurov, Konyovits D. **Apatin:** Ábrábám H., Zriedel Pál. **Uj-Verbász:** Seidel V., Schuh K. **Uj-Szivacz:** Deutsch Henrik. **Csernyka:** Schön Lipót. **Zenta:** Mester L., Nikolits M., Zettin J., Goldstein József, Farkas Elek, Ifkovits Amália, Hirschenhauer Dávid, Terbucsa János, Nikolits S., Krezul István, Babócs A., Pusics Sz. Singer M. fia. **Ada:** Dobler József. Adánái J., Mirtsov A., Pásztor György, Herzl Dávid, Adler Miklós.

Brázay Kálmán,
Budapesten, IV. kerület, Muzeum-körut 23.

BRÁZAY KÁLMAN SÓSBORSZESZ készitménye
Ára 40 kr
BUDAPESTEN Muzeum körut 23 szám.

Védjegy 319. és 320. szám.

Nyomatott Muzsik és Partlics gyorssajtóján Zomborban.